

פרשת צו — מזונותיו של אדם קצובים לו

נאמר בפרשה: "וַיִּבְשֶׁר יְבַח תּוֹדַת שְׁלֹמִיּוֹ, בְּיוֹם קָרְבָּנוֹ יֵאָכֵל, לֹא יֵנִיחַ מִמֶּנּוּ עַד בִּקְרֹ" (ז טו). בפסוק זה אוסרת התורה להשאיר מבשר הקורבן לאחר הזמן שהוגדר לאכילתו.

ב"ספר החינוך" (מצנה קמג) מובאים שני טעמים לאיסור:

טעם ראשון: מכיוון שטבעו של הבשר להתקלקל, רצתה התורה לוודא שבשר הקורבן לא יישאר זמן רב עד שיתחיל להתקלקל ולהסריח, כדי שלא יתעורר זלזול או דחייה מבשר הקורבנות. הטעם השני: דרכם של אנשים להשאיר אֶכָּל למחר מתוך דאגה מה יהיה מחר. כך קרה כשירד לישראל מן במדבר: למרות אזהרת משה שלא להשאיר מהמנן עד הבוקר, היו מי שהמרו את פיו "וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל מֹשֶׁה, וַיִּזְתְּרוּ אֲנָשִׁים מִמֶּנּוּ עַד בִּקְרֹ, וַיָּרֶם תּוֹלְעִים וַיִּבְאֵשׁ" (שמות טז ט–כ). לפיכך, רצתה התורה לחזק את מידת הביטחון שלנו בריבוננו של עולם הנותן לכל בריותיו חיים ומזון בכל יום, וציוותה לאכול את בשר הקורבן ביום הקרבתו ואסרה ליהנות מהנותר, כדי שנלמד מכאן שלא לדאוג מה יהיה מחר, אלא נבטח בה'.

כתב על כך הרמח"ל בספרו "מסילת ישרים" (פרק כא), שאדם צריך לדעת ולהאמין שלא יחסר לו דבר ממה שנקצב לו, וכמו שאמרו רבותינו במסכת ביצה (טז): "כל מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה". באופן עקרוני יכול היה אדם לשבת כל היום בבטלה ולקבל את מה שהוקצב לו, אבל בגלל שנגזר על אדם הראשון "בְּיַעַץ אֱפִיָּה תֹאכַל לֶחֶם" (בראשית ג ט), חייב כל אדם לעשות השתדלות לצורך פרנסתו, כי ריבוננו של עולם גזר שהדרך לקבל את מה שהוקצב היא על ידי השתדלות. אבל חבל לאדם לבזבז את כל ימיו רק בהשתדלות, בלי תפילה ולימוד תורה, כי הוא לא יקבל יותר ממה שהוקצב לו מראש השנה.

סיפרו בהלווייתו של ר' שלמה כהן, בעל בית הדפוס הראשון בבני ברק, שהצליח מאוד בעבודתו וכל גדולי הדור הדפיסו אצלו את ספריהם. פעם אחת היה בחור צעיר שקינא בהצלחתו, והחליט לפתוח גם הוא בית דפוס באותו רחוב. ביום פתיחת בית הדפוס החדש חשש מאוד הבחור מתגובת בעל בית הדפוס הישן, ואכן מייד באותו בוקר נכנס המדפיס הוותיק לחנותו החדשה של המדפיס החדש... אבל להפתעתו, הוא בירך אותו בשמחה על פתיחת בית הדפוס, והדריך אותו בעצות מעשיות כיצד להצליח בעבודתו, וכך הוא אמר למדפיס החדש: "אני שמח שפתחת בית דפוס! עד עכשיו הייתי המדפיס היחיד, ולא היה לי זמן פנוי ללמוד תורה. עכשיו יהיו לי פחות לקוחות, ברוך ה', ואני סוף סוף אוכל להשתתף בשיעורי תורה. ובקשר לפרנסתי — אל דאגה! מזונותיו של האדם קצובים לו מראש השנה, ומה שהוקצב לי אני אקבל בשלמות".

ארץ ישראל אמונה טהרת המשפחה בית המקדש פרשת שבוע תנ"ך שי לשי"י ש"י פזרים

לימוד והנצחה לעילוי נשמות שלמה וישי קרויזר ז"ל
 אחים יקרים ואהובים אשר עלו יחדיו בסערה לגנזי מרומים
 מתוך אתר שי לשי"י : shayleshay.co.il

שלוש פעמים בכל יום אנו משבחים את ה' במזמור "אשרי" על כך שמכין מזון לכל אדם ולכל בעל חיים: "עֵינֵי כָל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, וְאֵתָּה נֹתֵן לָהֶם אֶת אֲכָלָם בְּעֵתוֹ, פּוֹתֵחַ אֶת יַדָּךְ, וּמְשַׁבֵּיעַ לְכֹל חַי רְצוֹן" (תהלים קמה טו-טז). על כך אנו מברכים גם בברכת המזון שהוא מכין מזון לכל בריותיו, וחותרים (ברוב נוסחאות ברכת המזון) בפסוק "כָּרוּךְ הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר יִבְטַח בֵּה" (ירמיהו יז ז).

עלינו לשים לב לאמירות אלה בתפילות ובברכות שתיקנו לנו חז"ל כל יום, לכוון בהן ולהפנים את יסוד הביטחון המופיע בהן.